

Túl az Operencián

Akár meséinket, akár népművészeti hagyatékunk tárgyait vizsgáljuk, elmerenghetünk a színek jelentésén – ezt tettük az elmúlt hónapokban. De vajon a réz, ezüst, arany mint szín és fém milyen jelentést hordoz a magyar mesevilágban? Erre kerestem választ, és rábukkantam Berze Nagy János *Égigérő fa* című tanulmányára. Ebben Ő a következőket fejtegeti:

A besenyőteleki mese világfáján egymás felett ezüst-, arany- és gyémántvárat, ezekben három-három ugyanilyen szőrű lovat talál a mese hőse. A szegedi mesében a hőst a fa ötödik emeletére rézszőrű, hatodik emeletére ezüstszőrű, hetedik emeletére aranyszőrű ló viszi fel. Az erdélyi szász mese nagy fáján szintén egymás felett réz-, ezüst- és aranypalota áll, mindegyiknél ugyanabból a fémből erdő, minden erdő legmagasabb fáján ilyen kakas és a fa alatt ilyen forrás. A felmászó juhászbojtár a rézforrásban lábát, az ezüstforrásban kezét, az aranyforrásban haját mossa meg, s azokat réz, ezüst és arany vonja be.

S hol vannak a planétaistenek lakói?

Megállapíthatjuk, hogy ezekben az égi rétegekben a Vénusz, a Hold és a Nap planétaistenek laknak.

A csillaghit s a hozzá kapcsolódó tudomány ugyanis az ókortól kezdve a kései reneszánszig az egész természetet a hét planétához tartozónak fogta fel. Felosztották közöttük a növényeket, az állatokat, az emberi test egyes részeit, a lelki, szellemi tulajdonságokat, ezekkel, valamint sok egyébvel együtt a fémeket, drágaköveket, sőt, a színeket is.

Más vélemény szerint minden planétaisten magának teremtett egy fémét. Így lett a fémek közül a Napé az arany, a Holdé az ezüst, a Marsé a vas, a Merkúré a higany, a Jupiteré az ón, a Vénuszé a réz, a Szaturnuszé az ólom. Ennél fogva a rézvár, rézpalota, rézkastély a Vénusz, az ezüstvár a Hold, az aranyvár a Nap lakóhelye, s minden, ami az ő lakóhelyükön él vagy ami hozzájuk tartozik, magán viseli az együvé tartozás sajátosságát. A réz-, ezüst- és aranyszőrű ló, a réz-, ezüst- és aranyerdő, a kakas és a forrás a Vénuszhoz, Holdhoz és Naphoz való tartozást jelenti.

Utunk során a sokféle színnek sokféle jelentését találtuk. Azt könnyen beláthatjuk, hogy az ember a színeket érzelmeivel éli, pillanatnyi lelkiállapotával érzékeli, a színnek minden helyzetben, minden korban hatottak rá és jelentéseket társított hozzájuk. Vajon a számok is ilyen varázslatos tartalmakkal bírnak? Mesei számok – ezeknek is utánajárunk a következő részben! Addig is szép tavaszt, fénnel teli napokat, színvizsgáló órákat kívánok mindenkinek!

Láposi Terka